

The Role of Organizational Cynicism and Covid-19 Anxiety in Predictions of School Counselors and Teachers' Technostress

Meyrem Ayça Polat (MA)

Ministry of National Education-Türkiye

ORCID: 0000-0002-7864-352X

polatayca0610@gmail.com

Emrah Işıktaş (MA)

Ministry of National Education- Türkiye

ORCID: 0000-0002-0680-753X

pdremrah1@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Cemre Tatlı

Hasan Kalyoncu University- Türkiye

ORCID: 0000-0002-1838-2540

cemre.tatli@hku.edu.tr

Abstract

With the transition to distance education in educational environments with the COVID-19 epidemic period, the use of technological devices has become widespread. This situation also affected teachers and school counselors who had to interact with students. The COVID -19 pandemic therefore provides a unique context for examining technostress among teachers and school counselors. This study examined teacher and school counselor technostress and the effects of COVID -19 anxiety and organizational cynicism on technostress. The sample consisted of 276 teachers ($\bar{x}= 32.63$) and 119 school counselors ($\bar{x}= 30.12$). The results of the correlation analysis showed that there was a positive moderately significant relationship between technostress and Covid-19 anxiety in psychological counselors, and a moderately significant positive relationship between technostress and organizational cynicism. The results of the analysis showed that there was a positive moderately significant relationship between technostress and Covid-19 anxiety in teachers, and a positive moderately significant relationship between technostress and organizational cynicism. Results indicated that COVID-19 anxiety and organizational cynicism were important predictors of teacher technostress. Among school counselors, organizational cynicism accounted for important variance in technostress. Specifically, higher COVID -19 anxiety and organizational cynicism were associated with higher technostress in the teacher group during COVID-19. COVID -19 Anxiousness influenced technostress differently in teachers and school counselors. Results show a positive correlation between teacher and school counselor technostress, COVID -19 anxiety, and organizational cynicism. The results suggest a predictive relationship between COVID -19 anxiety and organizational cynicism in teachers, organizational cynicism in school counselors, and technostress. Considering the results of the research, more research can be done to determine the technostress levels of teachers and school counselors and to intervene in this regard.

Keywords: COVID- 19, Technostress, COVID-19 Anxiety, Organizational cynicism, Teachers, School counselors

**E-International Journal
of Educational
Research**

Vol: 13, No: 6, pp. 1-13

Research Article

Received: 2022-05-15

Accepted: 2022-10-31

Suggested Citation

Polat, M. A., Işıktaş, E., & Tatlı, C. (2022). The role of organizational cynicism and Covid-19 anxiety in predictions of school counselors and teachers' technostress. *E-International Journal of Educational Research*, 13(6), 1-13. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1116970>

INTRODUCTION

The effects of Covid-19 are also seen in education. With distance education, it has become necessary for teachers and school counselors to use technological devices. Accordingly, using technological tools and knowing new technologies can cause anxiety in both teachers and school counselors. Technostress is defined as an adaptation problem caused by the inability to cope with new technologies (Salanova et al., 2007). It includes worry about using new technological devices (Brod, 1984; Hudiburg, 1989; Tarafdar et al., 2007) and anxiety (Wang et al., 2008). Technostress leads to individual problems among employees, decreases productivity in work performance, and lowers productivity (Tarafdar et al., 2015). Like employees in different business sectors, employees in the education sector may also experience technostress (Joo et al., 2016). In a study conducted with 428 teachers in Chile, it was found that 12% of teachers suffer from techno-fatigue due to technostress, 13% from techno-anxiety, and 11% from both conditions combined (Estrada-Muñoz et al., 2020). In March 2020, as part of the COVID -19 pandemic measures, distance education was changed to all levels of education in many countries around the world with a sudden decision (Al Lily et al., 2020). There are findings that individuals experience anxiety (Choi et al., 2020), COVID -19 anxiety (Yıldırım et al., 2021), and technostress (Boyer-Davis, 2020; Penado Abilleira et al., 2021) during the COVID -19 pandemic process. In a study, it was found that they showed high and significant levels of somatization, obsessive compulsive disorder, depression, anxiety, phobic anxiety, anger and hostility after the COVID-19 pandemic (Bilge & Bilge, 2020). In another study conducted during the Covid-19 pandemic, it was concluded that the participants experienced moderate and high levels of anxiety and that the anxiety levels of women were higher than men (Güloğlu et al., 2020).

It was found that students and teachers do not have sufficient technological competencies and skills needed in distance education during the pandemic process (Mansur et al., 2021; Kavuk & Demirtaş, 2021; Yavuz & Toprakçı et al., 2021; Toprakçı & Hepsöğütü, 2022). In addition, teachers have problems in communicating with those involved in the educational process, inability to support parents, and in areas related to the learning process of students in the distance education process that develops suddenly due to the COVID -19 pandemic (Çakın & Akyavuz, 2020; Toprakçı, Toprakçı & Hepsöğütü, 2021). In this process, educators' workload has increased (Portillo et al., 2020), employers' expectations of them have changed (Yirci & Ozdemir, 2021), and they are expected to have a high level of knowledge and skills in using technologies (Bergson-Shilcock, 2020). This differentiation based on information technologies also causes technostress, which is expressed in the emergence of technology users' fears of innovation and change (Odoh et al., 2013). Moreover, the concept of digital divide seems to be relevant in the rapidly evolving distance education process. The digital divide is defined as the difference between those who have access to technology and those who do not, or those who use technology sufficiently and those who cannot (Hargittai, 2003). The digital divide has created an inequality between teachers who are high or low in technology literacy (Dornisch, 2013). In the creation of technostress, the environment or the person is not the only reason, it is created by the mutual interaction of the environment and the person. (Wang & Li, 2019). Moreover, technostress develops from the coexistence of multiple and intense stressful conditions experienced by people in institutions with a large number of employees, known as technostressors, which can be found in any work environment where technology is used (Estrada-Muñoz et al., 2020).

In retrospective studies, technostress levels caused by employees' use of technology at the institution have been shown to influence employees' internal organizational commitment (Okolo et al., 2018). Organizational cynicism is a negative attitude towards the organization in which one is employed and its procedures, processes, and management in general; it is based on the belief that these elements often work against the interests of the employee. This attitude is associated with emotions such as ridicule, private or anonymous complaints and criticisms, withdrawal and humiliation due to disloyalty, contempt, disappointment, disgust, hopelessness and pessimism (Andersson, 1996; Dean et al., 1998).

Cynicism; It activates emotional elements such as contempt, anger, shame, and grief, as well as strong negative emotions (Abraham, 2000). Organizational cynicism among teachers and psychological counselors, distrust of school goals (Argon & Ekinci, 2016), job dissatisfaction (Wanous et al., 1994), an increase in burnout (Ahmadi, 2014; Ergen & Ince, 2017) consists of the belief that the organization is not

fair (Johnson & O'Learly-Kelly, 2003; Sağır & Oğuz, 2012). There are some reasons why teachers and psychological counselors were evaluated separately in this study. One of them is the difference in the content of training at the undergraduate level. Psychological counselors also take courses on mental health, but these courses are quite limited in teacher training (YÖK, 2021). Studies have shown that school counselors have a role on teachers' resilience (Beltman et al., 2016). Working conditions and work activities differ accordingly and psychological counselors may experience negative situations such as secondary traumatic stress disorder (Zara & İçöz, 2015). While psychological counselors carry out the processes of developmental observation, crisis intervention, and psychological counseling (Kuzucu, 2019; Savitz-Romer et al., 2021), teachers continue their educational activities (Karataş, 2020). To our knowledge, there is no study that examines technostress, organizational cynicism, and COVID-19 anxiety of teachers and school counselors.

The aim of this study is to examine the relationship between the technostress levels of teachers and school counselors and the levels of Covid-19 anxiety and organizational cynicism. Based on the results of previous studies described above, the specific hypotheses to be tested were as follows: (1) COVID-19 anxiety and organizational cynicism would predict teachers' technostress. (2) COVID-19 anxiety and organizational cynicism would predict school counselors' technostress.

METHOD

Procedure

The study was carried out during the period when schools continued completely with distance education during the COVID-19 pandemic. After obtaining the permission of the university ethics committee (E--804.01-BABBFCF3), a Google forms link containing voluntary participation approval and measurement tools was sent to teachers and school counselors via WhatsApp groups established for professional studies, and they were asked to send them to other colleagues.

Participants

The study group consisted of school counselors (N=119) and teachers (N=276) working in 32 different cities of Turkey. The minimum sample size for the study was calculated as 76 by using the formula of "50 + 8m" where "m" is the number of factors (in the present study m = 3) as suggested by Green (1991). The guidance counselor group consists of participants aged between 23 and 62 ($\bar{x}$ = 30.12), and the teacher group consists of participants between the ages of 21-57 ($\bar{x}$ = 32.63). The number of participants by gender variable is shown in Table 1. Participants who were diagnosed with COVID-19 or were in quarantine during the study were excluded from the study and were not included in the analysis ($N_{\text{school counselor}}=5$, $N_{\text{teacher}}= 8$).

Table 1. Number of participants by gender variable

		f	%
School Counselors	Females	88	74
	Males	31	26
	Total	119	100
Teachers	Females	142	51.5
	Males	134	48.5
	Total	276	100

Measures

1.Demographic Information: Demographic information based on the self-reports of school counselors and teachers includes gender, age, education level, whether there is currently a infected to COVID-19 or quarantine.

2.Technostress: The scale developed by Çoklar, Efiltili, and Şahin (2017) consists of 28 items. The scale measures the stress experienced by teachers when they encounter new technologies. There are 5 dimensions in the 5-point Likert-type scale. The internal consistency coefficients for each factor were $\alpha=.732$ for the "Learning-Teaching Process Oriented" factor, $\alpha=.78$ for the "Profession Oriented" factor, $\alpha=.78$ for the "Technical Subject Oriented" factor; $\alpha=.76$ for the "Personally Oriented" factor; and $\alpha=.71$

for the "Social" factor, and the Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale was 0.91. Cronbach alpha internal consistency coefficients were .94 for teachers and .88 for school counselors in this study.

3. Organizational Cynicism: The scale, which was developed by Brandes, Dharwadkar and Dean (1999) and adapted by Kalağan (2009), consists of 13 items. This scale, which consists of a 5-point Likert type, measures the negative attitude towards the organization. The scale consists of three dimensions: cognitive, affective and behavioral. The correlation coefficients of the scale were 0.774 for the cognitive dimension, 0.759 for the affective dimension, and 0.843 for the behavioral dimension. It was stated that the Cronbach Alpha Internal Consistency Coefficients were 0.913, 0.948 and 0.866 for the sub-dimensions, respectively, and 0.931 for the total of the items. Cronbach alpha Cronbach Alpha internal consistency coefficients were .93 for teachers and .92 for school counselors in this study.

4. COVID-19 Anxiety: Coronavirus Anxiety Scale was developed by Lee (2020) so as to measure disruptive anxiety cases and anxiety symptoms in individuals during the COVID-19 pandemic process. The scale, which consists of 5 items and a single factor, is a 5-point Likert type scale. In the original form of the scale, the Cronbach Alpha coefficient was found to be .93. The adaptation studies of the scale into Turkish were performed by Akkuzu, Yumuşak, Karaman, Ladikli, Türkkkan, and Bahadır (2020). In the study, the Cronbach Alpha internal consistency coefficient was calculated as .81. Within the scope of this study, Cronbach Alpha internal consistency coefficients were .84 for teachers and .74 for school counselors in this study.

Data Analysis

In this study, a hierarchical regression was conducted to determine the role of organizational cynicism and COVID -19 anxiety in predicting technostress. In the analysis, gender was used as a control variable in the first model. In the second phase, the variables COVID -19 anxiety and finally organizational cynicism were included in the model. To determine the suitability of the data for hierarchical regression analysis, VIF and tolerance values were examined to determine the problem of multicollinearity between variables. Tolerance values above 10 and VIF values below 10 indicate that there is no multicollinearity problem (Pallant, 2011).

In the hierarchical regression analysis conducted for the sample of school counselors including the variable gender, the VIF value in the first model was 1.00 and the tolerance value was .99 for both variables. In the second model, which included COVID -19 anxiety, the VIF value was 1.04, while the tolerance value was .95. Finally, in the third model, which included organizational cynicism, the VIF value ranged from 1.04 to 1.13 and the tolerance value ranged from .88 to .95. In the hierarchical regression analysis performed on the sample of teachers including the variable gender, the VIF value in the first model was 1.00 and the tolerance value was 1.00 for both variables. In the second model, which included COVID -19 anxiety, the VIF value was 1.02, while the tolerance value was .97. In the third model, which included organizational cynicism, the VIF value ranged from 1.03 to 1.05 and the tolerance value ranged from .94 to .96. Before regression analysis, preliminary analyzes revealed no violations of the assumptions of homoscedasticity, normality, or linearity.

FINDINGS

The independent-groups t-test, which tested whether there was a difference between teachers' means scores by gender, revealed that gender had a statistically significant effect on technostress ($t_{(274)} = 2.61, p < .01$), COVID -19 anxiety ($t_{(266)} = 2.59, p < .01$), and organizational cynicism ($t_{(272)} = 2.31, p < .05$). Technostress ($\bar{x} = 76.13$), COVID -19 anxiety ($\bar{x} = 8.78$), and organizational cynicism ($\bar{x} = 32.293$) for females (N=142) Technostress ($\bar{x} = 70.67$), COVID-19 anxiety ($\bar{x} = 7.64$) for men (N=134) and organizational cynicism ($\bar{x} = 29.57$) (Cohend's d; technostress 31.44, COVID -19 anxiety 31.15, organizational cynicism 27.88).

Correlations between variables were examined prior to hierarchical regression analysis. Between technostress and COVID-19 anxiety in counselors. A moderate positive correlation was found between .30, technostress and organizational cynicism as .57. There is a low positive correlation between COVID-19 anxiety and organizational cynicism as .29. Between technostress and COVID-19 anxiety in teachers.

.36, .58 between technostress and organizational cynicism were found to be moderately positive and statistically significant. There is a low positive correlation between COVID -19 anxiety and organizational cynicism, .27.

The mean, standard deviation, and bivariate correlations of the variables of psychological counselors (N=119) and teachers (N=276) are shown in Table 2. A t-test for independent groups was conducted to test whether there was a difference between the means of psychological counselors according to gender. Gender has a statistically significant effect on COVID-19 anxiety ($t_{(85)} = 2.77, p < .01$). Females ($\bar{x} = 7.32$) have more COVID-19 anxiety than males ($\bar{x} = 6.25$) (cohend's $d = 51.60$). There was no statistically significant effect of gender on the variables technostress and organizational cynicism.

Table 2. The means, standard deviations and bivariate correlations for school counselors and teachers

Variables	1.	2.	3.	M	SD
1. Technostress	1	.30**	.57**	73.83	12.89
2. COVID-19 anxiety	.36**	1	.29**	7.05	2.33
3. Organizational cynicism	.58**	.27**	1	33.05	9.99
M	73.48	8.23	30.97		
SD	17.55	3.68	9.84		

** $p < .01$

Note: Correlations, means and standard deviations in the upper diagonal of the table belong to school counselors and correlations, means and standard deviations in the lower diagonal of the table belong to teachers.

The results of the hierarchical multiple regression (Table 3) showed that in the first stage, the gender of the school counselor had no significant effect on technostress. COVID-19 Anxiety in the second step, explained an additional 9% of the variation in technostress and this change was significant, [$F_{(2, 116)} = 5.918, p < .001$]. Finally, adding organizational cynicism to the regression model explained an additional 35% of the variation in school counselor technostress levels and this change in R^2 was also significant, [$F_{(3, 115)} = 21.187, p < .001$]. COVID-19 Anxiety was not a significant predictor of technostress ($\beta = .154, p > .05$). In the final step, increased organizational cynicism ($\beta = .53, p < .001$) was associated with increased technostress.

Table 3. Results of hierarchical regression analyses regressing school counselors' technostress

Predictors	Model 1	Model 2	Model 3
Gender	.63	.84	.56
Covid-19 anxiety		.00**	.06
Organizational cynicism			.00**
ΔR^2	.00	.09	.35**
Total adjusted R^2	.00	.07	.34**

* $p < .05$, ** $p < .01$

The results of the hierarchical multiple regression (Table 4) show that in the first stage, teacher gender had a significant effect on technostress, [$F_{(1, 274)} = 6.81, p < .05$]. COVID-19 Anxiety in the second step, explained an additional 14% of the variation in technostress and this change was significant, [$F_{(2,273)} = 22.22, p < .001$]. Finally, the addition of organizational cynicism to the regression model explained an additional 35% of the variation in school counselors' technostress levels and this change in R^2 was also significant, [$F_{(3,272)} = 61.29, p < .001$]. Increased COVID-19 anxiety was associated with increased technostress ($\beta = .34, p < .001$). In the final step, increased organizational cynicism ($\beta = .52, p < .001$) was associated with increased technostress.

Table 4. Results of hierarchical regression analyses regressing teachers' technostress

Predictors	Model 1	Model 2	Model 3
Gender	.01*	.07	.35
Covid-19 anxiety		.00**	.00**
Organizational cynicism			.00**
ΔR^2	.02	.14	.40**
Total adjusted R^2	.02	.13	.40**

* $p < .05$, ** $p < .01$

CONCLUSION, DISCUSSION AND SUGGESTIONS

The purpose of our study was to examine the predictive role of COVID-19 anxiety and organizational cynicism on school counselors' and teachers' technostress. We also examined gender differences in technostress, organizational cynicism, and COVID-19 anxiety.

Results indicate that technostress ($t_{(274)} = 2.61, p < .01$), organizational cynicism ($t_{(272)} = 2.31, p < .05$), and COVID-19 anxiety ($t_{(266)} = 2.59, p < .01$) differ by gender. Females have higher mean scores on all three variables. There are studies that show that male teachers suffer more from techno-anxiety and techno-fatigue than female teachers (Munoz et al., 2020). It is found that 11% of teachers have techno-anxiety and 7.2% have techno-fatigue and the factors of fatigue and anxiety were higher in female teachers during the COVID -19 process (Estrada-Muñoz et al., 2021). This result of technostress in our study could be related to the fact that females experience higher anxiety (García-Fernández et al. 2020) and have more negative mental health characteristics during the COVID -19 pandemic (Pieh et al., 2020). In the present study, it was found that females had higher scores for organizational cynicism. While some of the studies in the literature state that men have higher cynicism (Mirvis & Kanter, 1991), there are also studies that do not make a difference according to gender (Kahveci, 2015; Kalağan & Güzeller, 2010). The finding in our study might be due to the fact that the intense responsibilities both at work and at home continue with the COVID -19 pandemic process (Evcili & Demirel, 2020; Erdoğdu et al., 2020) and the fact that women take care of the children (Lagomarsina et al., 2020). These inconsistent results between gender and organizational cynicism suggest that cynicism is related regardless of gender in teachers' seniority, work levels of the school (Kahveci & Demirtaş, 2015), teachers at public or private schools differ their opinions, and marital status (Kalağan & Güzeller, 2010) regardless of gender. There are many studies that show that women experience higher COVID-19 anxiety (Hyland et al., 2020; Miguel-Puga et al., 2020; Lee et al., 2020; Solomou & Constantinidou, 2020). In a study that examined teachers' COVID-19 anxiety, female teachers had higher mean scores (Li et al., 2020).

The results of this study show that organizational cynicism predicts school counselors' and teachers' technostress. Occupational risks due to technostress in the COVID -19 process are high (Merchán & López-Arquillos, 2021; Penado Abileira et al., 2020). In addition, the level of technostress affects employees' organizational commitment (Okolo et al., 2018). Teachers experience technostress in relation to the technical support and training they receive from the school (Al-Fudail and Mellar, 2008).

Teachers' COVID-19 anxiety was also predicted on technostress. However, counselors' technostress was not predicted by COVID-19 anxiety. It is found that teachers experience more technostress during the pandemic (Penado Abileira et al., 2021). Techno anxiety includes psychological or social anxiety (Salanova et al., 2007). While covid-19 anxiety is a predictor of technostress in teachers, its absence in school counselors may be related to several problems. The first reason is the difference in working conditions in the distance education process. While teachers perform all teaching activities by delivering regular classes every day, school counselors generally perform work activities that require less complex technologies, such as group counseling, psychoeducation, or individual psychological counseling (Zalaquet, 2005). In addition, according to their job description, school counselors support individuals with matters such as anxiety, COVID -19 anxiety, in accordance with their job descriptions. Moreover, it may be easier for school counselors to deal with COVID -19 anxiety because their college training includes mental health issues and psychological counseling processes (Knight, 2015).

Considering the results of this study, more research can be done to determine the technostress levels of teachers and school counselors and to intervene in this regard. In order to prevent female teachers from experiencing more Covid-19 anxiety, technostress and organizational cynicism than male teachers, intervention programs can be developed and implemented in schools.

This study has some limitations. Due to the fact that the data were collected during the pandemic period, the online application of the scales was a limitation for the research. Although the COVID -19 pandemic is a dynamic process in terms of closures, emergence of new variants, and number of cases, this study collected data in the first six months of the pandemic. In addition, the illness or loss of a relative who may be associated with COVID -19 was not evaluated, regardless of whether he or she had COVID -19. Another limitation is that variables such as the working hours, conditions, and branches of

teachers and psychological counselors were not considered. In addition, the places where people live and work, such as provinces, districts, and villages, were not included as variables in the study.

REFERENCES

- Abraham, R. (2000). Organizational cynicism: Bases and consequences. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*, 126(3), 269-292.
- Ahmadi, F. (2014). *Örgütsel sinizmin örgütsel bağlılık üzerindeki etkisinin Atatürk Üniversitesi çalışanları üzerine bir araştırma*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Akkuzu, H., Yumuşak, F.N., Karaman, G., Ladikli, N., Türkan Z., & Bahadır, E. (2020). Koronavirüs Kaygı Ölçeği'nin Türkçe Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 2(2), 63-67
<https://doi.org/10.35365/ctjpp.20.2.09>
- Al Lily, A. E., Ismail, A. F., Abunasser, F. M., & Alqahtani, R. H. A. (2020). Distance education as a response to pandemics: Coronavirus and Arab culture. *Technology in society*, 63, 101317.
<https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101317>
- Al-Fudail, M., & Mellar, H. (2008). Investigating teacher stress when using technology. *Computers & Education*, 51(3), 1103–1110. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2007.11.004>
- Anderson, L. M. (1996). Employee Cynicism: An Examination Using A Contract Violation Framework, *Human Relations*, 49 (11), 1395- 1418. <https://doi.org/10.1177/001872679604901102>
- Argon, T., & Ekinci, S. (2016). İlk ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel özdeşleşme ve örgütsel sinizm düzeylerine ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 1-19.
<https://doi.org/10.17240/aibuefd.2016.16.1-5000182908>
- Beltman, S., Mansfield, C. F., & Harris, A. (2016). Quietly sharing the load? The role of school psychologists in enabling teacher resilience. *School Psychology International*, 37(2), 172-188.
<https://doi.org/10.1177/2F0143034315615939>
- Bergson-Shilcock, A. (2020). COVID-19 shines a spotlight on digital skills: Updates and key questions for advocates and policymakers. National Skill Coalition. <https://nationalskillscoalition.org/news/blog/covid-19-shines-a-spotlight-on-digital-skills-updates-and-key-questions-for-advocates-and-policymakers>
- Biçer, İ., Çakmak, C., Demir, H. & Kurt, M. E. (2020) Koronavirüs anksiyete ölçeği kısa formu: Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25(Ek 1), 216-225.
<https://doi.org/10.21673/anadoluklin.731092>
- Bilge, Y., & Bilge, Y. (2020). Koronavirüs salgını ve sosyal izolasyonun psikolojik semptomlar üzerindeki etkilerinin psikolojik sağlamlık ve stresle baş etme tarzları açısından incelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 23(1), 38-51
<https://doi.org/10.5505/kpd.2020.66934>
- Boyer-Davis, S. (2020). Technostress in higher education: An examination of faculty perceptions before and during the covid-19 pandemic. *Journal of Business and Accounting*, 13(1), 42-58.
- Brandes, P., Dharwadkar, R., & Dean, J. W. (1999). Does organizational cynicism matter? Employee and supervisor perspectives on work outcomes. *In Eastern Academy of Management Proceedings*, 150-153.
- Brod, C. (1984). *Technostress: The human cost of the computer revolution*. Reading, Mass: Addison-Wesley.
- Choi, E. P. H., Hui, B. P. H., & Wan, E. Y. F. (2020). Depression and anxiety in Hong Kong during COVID-19. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(10), 3740.
<https://doi.org/10.3390/ijerph17103740>
- Çakın, M. & Külekcı Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansması: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6 (2), 165-186.
<https://doi.org/10.24289/ijsser.747901>
- Çoklar, A. N., Efiltili, E., & Sahin, L. (2017). Defining teachers' technostress levels: A scale development. *Journal of Education and Practice*, 8(21), 28-41.
- Dean, J. W., Brandes, P., & Dharwadkar, R. (1998). Organizational cynicism, *The Academy of Management Review*, 23 (2), 341-352. <https://doi.org/10.5465/amr.1998.5332320>
- Dornisch, M. (2013). The digital divide in classrooms: Teacher technology comfort and evaluations. *Computers in the Schools*, 30(3), 210-228. <https://doi.org/10.1080/07380569.2012.734432>
- Erdoğan, Y., Koçoğlu, F., & Sevim, C. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde anksiyete ile umutsuzluk düzeylerinin psikososyal ve demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 23(1), 24-37.
DOI: [10.5505/kpd.2020.35403](https://doi.org/10.5505/kpd.2020.35403)

- Ergen, H. & İnce, Ş. (2017). İlköğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri: Mersin örneği. *Hacettepe Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 37-57.
- Estrada-Muñoz, C., Castillo, D., Vega-Muñoz, A., & Boada-Grau, J. (2020). Teacher technostress in the Chilean school system. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 5280. <https://doi.org/10.3390/ijerph17155280>
- Estrada-Muñoz, C., Vega-Muñoz, A., Castillo, D., Müller-Pérez, S., & Boada-Grau, J. (2021). Technostress of Chilean teachers in the context of the Covid-19 pandemic and teleworking. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(10), 5458. <https://doi.org/10.3390/ijerph18105458>
- Evcili, F. & Demirel, G. (2020). Covid-19 Pandemisi'nin kadın sağlığına etkileri ve öneriler üzerine bir değerlendirme. *Türk Fen ve Sağlık Dergisi*, 1(2), 1-2.
- García-Fernández, L., Romero-Ferreiro, V., López-Roldán, P. D., Padilla, S., Calero-Sierra, I., Monzó-García, M., Perez-Martin, J., & Rodriguez-Jimenez, R. (2020). Mental health impact of COVID-19 pandemic on Spanish healthcare workers. *Psychological Medicine*, 1-6. <https://doi.org/10.1017/S0033291720002019>
- García-Fernández, L., Romero-Ferreiro, V., Padilla, S., David López-Roldán, P., Monzó-García, M., & Rodriguez-Jimenez, R. (2020). Gender differences in emotional response to the COVID-19 outbreak in Spain. *Brain and Behavior*. <https://doi.org/10.1002/brb3.1934>
- Güloğlu, B., Yılmaz, Z., İstemihan, F. Y., Arayıcı, S. N., & Yılmaz, S. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde bireylerdeki anksiyete ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Kriz Dergisi*, 28 (3), 135-150.
- Hargittai, E. (2003). The digital divide and what to do about it. *New Economy Handbook*, Edited by D.C. Jones, San Diego, CA: Academic Press. 822-841. <http://www.webuse.org/p/c02>.
- Hudiburg, R. A. (1989). Psychology of computer use: VII. measuring technostress: Computer-related stress. *Psychological Reports*, 64(3), 767-772. <https://doi.org/10.2466/pr0.1989.64.3.767>
- Hyland, P., Shevlin, M., McBride, O., Murphy, J., Karatzias, T., Bentall, R. P., Martine, A., & Vallières, F. (2020). Anxiety and depression in the Republic of Ireland during the COVID-19 pandemic. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 142(3), 249-256. <https://doi.org/10.1111/acps.13219>
- Johnson, J. L., & O'Leary-Kelly, A. M., (2003). The effects of psychological contract breach and organizational cynicism: Not all social exchange violations are created equal. *Journal of Organizational Behavior*, 24 (5), 627-647. <https://doi.org/10.1002/job.207>
- Joo, Y. J., Lim, K. Y., & Kim, N. H. (2016). The effects of secondary teachers' technostress on the intention to use technology in South Korea. *Computers & Education*, 95, 114-122. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2015.12.004>
- Kavuk, E., & Demirtaş, H. (2021). Difficulties experienced by teachers in the distance education during covid-19 pandemic. *E-International Journal of Pedagogogy*, 1(1), 55-73. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.20>
- Kahveci, G., & Demirtaş, Z. (2015). İlkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin örgütsel sinizm algılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 69-85. <https://doi.org/10.17755/esosder.01813>
- Kalağan, G. & Güzeller, C.O. (2010). Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 83-97. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/pauefd/issue/11116/132932>
- Kalağan, G. (2009). *Araştırma görevlilerinin örgütsel destek algıları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik mesleğine kuramsal bir bakış. *Elektronik Journal of Education Sciences*, 9(17), 39-56.
- Knight, J. L. (2015). Preparing elementary school counselors to promote career development: Recommendations for school counselor education programs. *Journal of Career Development*, 42(2), 75-85. <https://doi.org/10.1177/0894845314533745>
- Kuzucu, Y. (2019). *Küçükler için büyükler: çocuk ergen ve ruh sağlığı*. Pegem akademi.
- Lagomarsino, F., Coppola, I., Parisi, R., & Rania, N. (2020). Care tasks and new routines for Italian families during the COVID-19 pandemic: Perspectives from women. *Italian Sociological Review*, 10(3S), 847A-868. <https://doi.org/10.13136/isr.v10i3S.401>
- Lee, S. A., Mathis, A. A., Jobe, M. C., & Pappalardo, E. A. (2020). Clinically significant fear and anxiety of COVID-19: A psychometric examination of the Coronavirus Anxiety Scale. *Psychiatry Research*, 290, 113112. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113112>
- Li, Q., Miao, Y., Zeng, X., Tarimo, C. S., Wu, C., & Wu, J. (2020). Prevalence and factors for anxiety during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic among the teachers in China. *Journal of affective disorders*, 277, 153-158. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.08.017>
- Mansur, H., Utama, A. H., & Prastitasari, H. (2021). The problem of distance learning during the Covid-19 Pandemic. *Ilkogretim Online*, 20(4), 168-175. DOI: [10.17051/ilkonline.2021.04.19](https://doi.org/10.17051/ilkonline.2021.04.19)

- Merchán, M. D. C. R., & López-Arquillos, A. (2021). Management of technostress in teachers as occupational risk in the context of COVID19. *Medical Sciences*, 4(1), 5. <https://doi.org/10.3390/ECERPH-3-08999>
- Miguel-Puga, J. A., Cooper-Bribiesca, D., Avelar-Garnica, F. J., Sanchez-Hurtado, L. A., Colin-Martínez, T., Espinosa-Poblano, E., Anda-Garay, J.C., González-Díaz, J. I., Segura-Santos, O. B., Vital-Arriaga, L. C., & Jáuregui-Renaud, K. (2020). Burnout, depersonalization, and anxiety contribute to post-traumatic stress in frontline health workers at COVID-19 patient care, a follow-up study. *Brain and Behavior*, 11(3). <https://doi.org/10.1002/brb3.2007>
- Mirvis, P.H. & Kanter, D.L. (1991), Beyond demography: A psychographic profile of the workforce, *Human Resource Management*, 30 (1), 45-68. <https://doi.org/10.1002/hrm.3930300104>
- Odoh, L., Odigbo, B., & Onwumere, J. U. J. (2013). Effect of techno-stress on the performance of accountants and other managers in Nigerian banking and brewery industries. *European Journal of Business and Management*, 5(14), 100–108.
- Okolo, D., Kamarudin, S., Norulkamar, U., & Ahmad, U. (2018). An exploration of the relationship between technostress, employee engagement and job design from the Nigerian banking employee's perspective. *Management Dynamics in the Knowledge Economy*, 6(4), 511–530. <https://doi.org/10.25019/MDKE/6.4.01>
- Pallant, J. (2011). *SPSS: Survival manual* (4th edition). Crowsnest, NSW, Allen & Unwin.
- Penado Abilleira, M., Rodicio-García, M. L., Ríos-de Deus, M.P., & Mosquera-González, M.J. (2021). Technostress in Spanish University teachers during the COVID-19 Pandemic. *Front. Psychol.* 12:617650. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.617650>
- Penado Abilleira, M., Rodicio-García, M. L., Ríos-de Deus, M. P., & Mosquera-González, M. J. (2020). Technostress in Spanish University Students: Validation of a Measurement Scale. *Frontiers in Psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.582317>
- Pieh, C., Budimir, S., & Probst, T. (2020). The effect of age, gender, income, work, and physical activity on mental health during coronavirus disease (COVID-19) lockdown in Austria. *Journal of Psychosomatic Research*, 83(4), 328-337. <https://doi.org/10.1097/PSY.0000000000000871>
- Portillo, J., Garay, U., Tejada, E., & Bilbao, N. (2020). Self-perception of the digital competence of educators during the COVID-19 Pandemic: A cross-analysis of different educational stages. *Sustainability*, 12(23), 10128. MDPI AG. <http://dx.doi.org/10.3390/su122310128>
- Sağır, T. & Oğuz, E. (2012). Öğretmenlere yönelik örgütsel sinizm ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1094-1106.
- Salanova, M., Llorens, S., & Cifre, E. (2007). *NTP 730: Tecnoestrés, Concepto, Medida e Intervención Psicosocial. España: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.* https://www.mtas.es/insht/ntp/ntp_730.htm
- Salanova, M., Llorens, S., Cifre, E., & Nogareda, C. (2007). El tecnoestrés: Concepto, medida y prevención [Technostress: Concept, measurement and prevention]. *Nota Técnica de Prevención*, 730, 21ª Serie, Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el trabajo.
- Savitz-Romer, M., Rowan-Kenyon, H. T., Nicola, T. P., Alexander, E., & Carroll, S. (2021). When the kids are not alright: School counseling in the time of COVID-19. *AERA Open*, 20(5), 1-16. <https://doi.org/10.1177%2F23328584211033600>
- Solomou, I. & Constandtinidou, F. (2020). Prevalence and predictors of anxiety and depression symptoms during the COVID-19 pandemic and compliance with precautionary measures: age and sex matter. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17(14), 4924. <https://doi.org/10.3390/ijerph17144924>
- Tarafdar, M., Pullins, E. B., & Ragu-Nathan, T. S. (2015). Technostress: Negative effect on performance and possible mitigations. *Information Systems Journal*, 25(2), 103-132. <https://doi.org/10.1111/isj.12042>
- Tarafdar, M., Tu, Q., Ragu-Nathan, B. S., & Ragu-Nathan, T. S. (2007). The impact of technostress on role stress and productivity. *Journal of Management Information Systems*, 24(1), 301-328. <https://doi.org/10.2753/MIS0742-122240109>
- Toprakçı, M. S., Hepsöğütü, Z. B., & Toprakçı, E. (2021). The perceptions of students related to the sources of problems in distance education during the covid-19 epidemic (example of İzmir Atatürk high school). *E-International Journal of Pedagogogy*, 1(2), 41–61. <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.40>
- Toprakçı, E. & Hepsöğütü, Z. B. (2022). (Anadolu lisesi öğretmenlerinin uzaktan öğretime ilişkin sorun kaynağı algıları. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi (ULED)/ International Journal of Leadership Training (IJOLT)*, 6(2), 1-14. TrDoi: <https://trdoi.org/10.26023458/uled.1166943>
- Wang, K., Shu, Q., & Tu, Q. (2008). Technostress under different organizational environments: An empirical investigation. *Computers in Human Behavior*, 24(6), 3002–3013. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2008.05.007>

- Wang, X., & Li, B. (2019). Technostress among university teachers in higher education: A study using multidimensional person-environment misfit theory. *Frontiers in Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01791>
- Wanous, J. P, Reichers, A., & Austin, J. (1994). Organizational cynicism: An initial study. *Academy of Management Best Papers Proceedings*, 5(10), 269-273. <https://doi.org/10.5465/ambpp.1994.10344804>
- Yavuz, B. & Toprakçı, E. (2021). Covid-19 pandemisi sebebiyle okulların uzaktan öğretim yapması ile ilgili internet forumlarında paylaşılan görüşler. *Karaelmas Journal of Educational Sciences* 9 (2021) 120-139. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1699013>
- Yıldırım, M., Akgül, Ö., & Geçer, E. (2021). The effect of COVID-19 anxiety on general health: The role of COVID-19 coping. *International Journal of Mental Health and Addiction*. <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00429-3>
- Yirci, R. & Özdemir, T.Y. (2021). Covid-19 pandemisinin sosyoekonomik ve psikolojik göstergeleri ile Türk eğitim sistemi üzerindeki etkileri. *Journal of History School*, 53, 2440-2466
- Yüksek Öğretim Kurumu (2018, 30 Mayıs). Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> adresinden 27 Eylül tarihinde alınmıştır.
- Zalaquett, C. P. (2005). Principals' perceptions of elementary school counselors' role and functions. *Professional School Counseling*, 45(15), 451-457. <https://doi.org/10.1080/15566382.2019.1569321>
- Zara, A., & İçöz, F. J. (2015). Türkiye'de ruh sağlığı alanında travma mağdurlarıyla çalışanlarda ikincil travmatik stres. *Klinik Psikiyatri*, 18(1), 15-23.

Okul Psikolojik Danışmanları ve Öğretmenlerin Teknostres Tahminlerinde Örgütsel Sinizm ve Covid-19 Kaygısının Rolü

Meyrem Ayça Polat (YL)
Milli Eğitim Bakanlığı - Türkiye
ORCID: 0000-0002-7864-352X
polatayca0610@gmail.com

Emrah Işıktaş (YL)
Milli Eğitim Bakanlığı - Türkiye
ORCID: 0000-0002-0680-753X
pdremrah1@gmail.com

Dr. Öğrt. Üyesi. Cemre Tatlı
Hasan Kalyoncu Üniversitesi - Türkiye
ORCID: 0000-0002-1838-2540
cemre.tatli@hku.edu.tr

Özet

COVID-19 salgın dönemiyle birlikte eğitim ortamlarında uzaktan eğitime geçişle birlikte teknolojik cihazların kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu durum öğrencilerle etkileşimde bulunma durumunda olan öğretmen ve okul psikolojik danışmanlarını da etkilemiştir. Bu nedenle COVID -19 salgını, öğretmenler ve okul psikolojik danışmanları arasındaki teknostresi incelemek için benzersiz bir bağlam sağlar. Bu çalışmada öğretmen ve okul psikolojik danışmanlarında COVID-19 kaygısı ve örgütsel sinizmin teknostres üzerindeki etkileri incelenmiştir. Örneklem grubunu 276 öğretmen ($\bar{x}$ = 32.63) ve 119 okul psikolojik danışmanı ($\bar{x}$ = 30.12) oluşturmaktadır. Korelasyon analizi sonuçları psikolojik danışmanlarda teknostres ve Covid-19 kaygısı arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğunu, teknostres ve örgütsel sinizm arasında ise pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğunu göstermiştir. Analiz sonuçları öğretmenlerde teknostres ve Covid-19 kaygısı arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki, teknostres ve örgütsel sinizm arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğunu göstermiştir. Sonuçlar, COVID-19 kaygısı ve örgütsel sinizmin öğretmen teknostresinin önemli yordayıcıları olduğunu göstermiştir. Okul psikolojik danışmanları arasında, örgütsel sinizm, teknostreste önemli bir varyansa neden olduğu görülmüştür. Spesifik olarak, daha yüksek COVID -19 kaygısı ve örgütsel sinizm, COVID -19 sırasında öğretmen grubunda daha yüksek teknostres ile ilişkilendirilmiştir. COVID -19 kaygısının, öğretmenlerde ve okul psikolojik danışmanlarında teknostresi farklı şekilde etkilediği görülmüştür. Sonuçlar, öğretmen ve okul psikolojik danışmanlarında teknostres, COVID -19 kaygısı ve örgütsel sinizm arasında pozitif bir korelasyon olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, COVID -19 kaygısı ile öğretmenlerde örgütsel sinizm, okul danışmanlarında örgütsel sinizm ve teknostres arasında öngörücü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırmanın sonuçları göz önüne alındığında, öğretmenlerin ve okul psikolojik danışmanlarının teknostres düzeylerini belirlemek ve bu konuda müdahalelerde bulunmak için daha fazla araştırma yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Teknostres, COVID-19 Kaygı, Örgütsel sinizm, Öğretmenler, Okul psikolojik danışmanları

**E-Uluslararası
Eğitim Araştırmaları
Dergisi**

Cilt: 13, No: 6, ss. 1-13

Araştırma Makalesi

Gönderim: 2022-05-15
Kabul: 2022-10-31

Önerilen Atıf

Polat, M. A., Işıktaş, E., & Tatlı, C. (2022). Okul psikolojik danışmanları ve öğretmenlerin teknostres tahminlerinde örgütsel sinizm ve Covid-19 kaygısının rolü, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(6), 1-13. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1116970>

Genişletilmiş Özet

Problem: Teknostres, yeni teknolojilerle baş edememenin neden olduğu bir uyum sorunu olarak tanımlanmaktadır (Salanova vd., 2007). Yeni teknolojik cihazları kullanma kaygısı (Brod, 1984; Hudiburg, 1989; Tarafdar ve ark., 2007) ve kaygıyı (Wang ve ark., 2008) içermektedir. Teknostres, çalışanlar arasında bireysel sorunlara yol açmakta ve iş performansında verimliliği düşürmektedir (Tarafdar vd., 2015). Farklı iş sektörlerindeki çalışanlar gibi eğitim sektöründeki çalışanlar da teknostres yaşayabilirler (Joo vd., 2016). Mart 2020'de COVID-19 pandemi önlemleri kapsamında ani bir kararla dünyanın birçok ülkesinde uzaktan eğitime geçilmiştir (Al Lily ve ark., 2020). COVID-19 pandemi sürecinde bireylerin kaygı (Choi ve ark., 2020), COVID -19 kaygısı (Yıldırım ve ark., 2021) ve teknostres (Boyer-Davis, 2020; Penado Abilleira ve ark., 2021) yaşadıklarına dair sonuçlar bulunmaktadır. Geriye dönük çalışmalarda, çalışanların kurumda teknoloji kullanımından kaynaklanan teknostres düzeylerinin, çalışanların içsel örgütsel bağlılığını etkilediği gösterilmiştir (Okolo ve ark., 2018). Örgütsel sinizm, kişinin çalıştığı örgüte ve genel olarak prosedürlerine, süreçlerine ve yönetimine karşı olumsuz bir tutumdur; bu unsurların çoğu zaman çalışanın çıkarlarına aykırı olduğu inancına dayanır. Bu tutum, alay, özel veya isimsiz şikayet ve eleştiriler, sadakatsizlik nedeniyle geri çekilme ve aşağılanma, küçümseme, hayal kırıklığı, iğrenme, umutsuzluk ve karamsarlık gibi duygularla ilişkilidir (Andersson, 1996; Dean ve ark., 1998).

Öğretmenler ve psikolojik danışmanlar arasında örgütsel sinizm, okul hedeflerine güvensizlik (Argon ve Ekinci, 2016), iş tatminsizliği (Wanous ve ark., 1994), tükenmişliğin artması (Ahmadi, 2014; Ergen ve İnce, 2017) inançlarından oluşmaktadır. Bu çalışmada öğretmen ve psikolojik danışmanların ayrı ayrı değerlendirilmesinin bazı nedenleri bulunmaktadır. Bunlardan biri lisans düzeyindeki eğitimin içeriğindeki farklılıktır. Psikolojik danışmanlar da ruh sağlığı dersleri almaktadır ancak bu dersler öğretmen yetiştirmede oldukça sınırlıdır (YÖK, 2021). Araştırmalar, okul psikolojik danışmanlarının öğretmenlerin yılmazlıklarında rolü olduğunu göstermiştir (Beltman vd., 2016). Çalışma koşulları ve iş aktiviteleri buna göre farklılık göstermekte ve psikolojik danışmanlar ikincil travmatik stres bozukluğu gibi olumsuz durumlar yaşayabilmektedir (Zara ve İçöz, 2015). Psikolojik danışmanlar gelişimsel gözlem, krize müdahale ve psikolojik danışma süreçlerini yürütürken (Kuzucu, 2019; Savitz-Romer vd., 2021), öğretmenler eğitim faaliyetlerine devam etmektedir (Karataş, 2020). Bildiğimiz kadarıyla öğretmenlerin ve okul psikolojik danışmanlarının teknostres, örgütsel sinizm ve COVID-19 kaygısını inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan önceki çalışmaların sonuçlarına dayanarak, test edilecek belirli hipotezler aşağıdaki gibidir: (1) COVID-19 kaygısı ve örgütsel sinizm, öğretmenlerin teknostresini tahmin eder. (2) COVID-19 kaygısı ve örgütsel sinizm, okul danışmanlarının teknostresini tahmin edebilir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin 32 farklı ilinde görev yapan rehber öğretmenler (N=119) ile farklı branşlardaki diğer öğretmenler (N=276) oluşturmaktadır. Rehber öğretmen örneklem grubunu; yaşları 23 ile 62 arasında değişen ($\bar{x}$ = 30.12) 88 kadın (%74) ve 31 erkek (%26) oluşturmuş olup; öğretmen örneklem grubunu ise, yaşları 21 ile 57 ($\bar{x}$ = 32.63) arasında değişen 142 kadın (%51,4) ile 134 erkek (%48,4) oluşturmuştur. Araştırmanın veri analizi ile ilgili olarak bu çalışmada, örgütsel sinizm ve COVID-19 kaygısının teknostresi yordamadaki rolünü belirlemek için hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Birinci modelde cinsiyet değişkeni, kontrol değişkeni olarak modele dahil edilmiş olup; ikinci aşamada ise COVID-19 kaygısı değişkeni modele dahil edilmiş ve son olarak örgütsel sinizm değişkeni modele dahil edilmiştir. Regresyon analizinden önce, ön analizler normallik veya doğrusallık varsayımlarının ihlal edilmediğini ve doğrusallık varsayımının sağlandığı görülmüştür.

Analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre cinsiyet değişkeni ile öğretmenlerin teknostres, COVID-19 ve örgütsel sinizm ölçek puan ortalamaları arasında bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Yapılan bu analiz sonucuna göre; cinsiyet değişkeninin, teknostres [$t_{(274)} = 2.61, p < .01.$], COVID -19 kaygısı [$t_{(266)} = 2.59, p < .01.$] ve örgütsel sinizm [$t_{(272)} = 2.31, p < .05.$] düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeklerden alınan puan ortalamaları incelendiğinde; kadın (N=142) öğretmenler arasında; teknostres ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =76.13), COVID -19 kaygısı ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =8.78) ve örgütsel sinizm ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =32.293) olduğu görülmüştür. Bunun yanında erkek öğretmen örneklem grubu (N=134) incelendiğinde; teknostres ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =70.67), COVID-19 kaygısı ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =7.64) ve örgütsel sinizm ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}$ =29.57) olduğu görülmüştür. (Cohend's d; teknostres 31.44, COVID -19 kaygısı 31.15, örgütsel sinizm 27.88). Hiyerarşik regresyon analizi yapılmadan önce bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon düzeyleri incelenmiş ve bu analiz sonucuna göre; psikolojik danışmanların teknostres ve COVID-19 kaygı düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin ($r=.30, p<.05$); teknostres ve örgütsel sinizm düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğu ($r=.57, p<.05$) ve COVID-19

kaygısı ile örgütsel sinizm düzeyleri arasında da pozitif yönde düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin ($r=.29, p<.05$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen örneklem grubu incelendiğinde ise; teknostres ile COVID-19 kaygısı arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişkinin olduğu ($r=.36, p<.05$); teknostres ile örgütsel sinizm arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişkinin olduğu ($r=.58, p<.05$); COVID-19 kaygısı ile örgütsel sinizm düzeyi arasında da düşük düzeyde bir pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu ($r=.27, p<.05$) sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkeninin COVID-19 kaygısı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi vardır [$t_{(85)} = 2.77, p <.01$]. Bu sonuca göre; kadınların ($\bar{x} = 7.32$) erkeklerden ($\bar{x} = 6.25$) (Cohen's $d = 51.60$) daha fazla COVID-19 kaygısına sahip olduğu görülmüştür. Bunun yanında cinsiyet değişkeninin teknostres ve örgütsel sinizm değişkenleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Hiyerarşik çoklu regresyon analiz sonuçları incelendiğinde; analizin ilk aşamasında okul psikolojik danışmanları örneklem grubunda cinsiyet değişkeninin teknostres düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını sonucuna ulaşılmıştır. Modelin ikinci adımında; COVID-19 kaygısı, teknostresteki varyansın %9'unu açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır [$F_{(2, 116)} = 5.918, p <.001$]. Modelin son adımında ise regresyon modeline örgütsel sinizmin değişkeni eklenmiş ve okul psikolojik danışmanlarının teknostres düzeylerindeki varyansın %35'ini açıkladığı ve R^2 'deki bu değişimin anlamlı olduğu görülmüştür [$F_{(3, 115)} = 21.187, p <.001$]. COVID-19 Kaygısı, teknostresin anlamlı bir yordayıcısı olmadığı ($\beta = .154, p >.05$) ve son adımda, artan örgütsel sinizmin ($\beta = .53, p <.001$), artan teknostres ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hiyerarşik çoklu regresyon sonuçları incelendiğinde; analize birinci aşamada öğretmen örneklem grubunda cinsiyet değişkeninin teknostres üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğunu görülmüştür [$F_{(1, 274)} = 6.81, p <.05$]. Modelin ikinci adımında ise; COVID-19 Kaygısı, teknostresteki varyansın %14'ünü açıkladığı görülmüştür [$F_{(2, 273)} = 22.22, p <.001$]. Son olarak, modele örgütsel sinizmin eklenmesi ile öğretmenlerin teknostres düzeylerindeki varyansın %35'ini açıkladığı görülmüştür. [$F_{(3, 272)} = 61.29, p <.001$]. Bu sonuca göre; artan COVID-19 kaygısı, artan teknostres ile ilişkilendirilmiş olup ($\beta = .34, p <.001$); son adımda ise, artan örgütsel sinizm artan teknostres ($\beta = .52, p <.001$) ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuçlar: Bu çalışmanın sonuçları, örgütsel sinizmin okul psikolojik danışmanlarının ve öğretmenlerin teknostresini yordadığını göstermiştir. COVID-19 sürecinde teknostrese bağlı mesleki riskler yüksektir (Merchán & López-Arquillos, 2021; Penado Abileira vd., 2020). Ayrıca teknostres düzeyi çalışanların örgütsel bağlılığını da etkiler (Okolo vd., 2018). Öğretmenler okuldan aldıkları teknik destek ve eğitimle ilgili olarak teknostres yaşamaktadır (Al-Fudail ve Mellar, 2008). Öğretmenlerin COVID-19 kaygısı da teknostres üzerinde rol oynamaktadır. Bununla birlikte, psikolojik danışmanların teknostresi COVID-19 kaygısı tarafından yordanmamıştır. Öğretmenlerin salgın sırasında daha fazla teknostres yaşadıkları tespit edilmiştir (Penado Abileira vd., 2021). Tekno kaygı, psikolojik veya sosyal kaygıyı içermektedir (Salanova ve diğerleri, 2007). Covid-19 kaygısının öğretmenlerde teknostresin bir yordayıcısı iken, okul psikolojik danışmanlarında olmaması çeşitli problemlerle ilişkili olabilir. Birinci neden, uzaktan eğitim sürecindeki çalışma koşullarının farklılığıdır. Öğretmenler tüm öğretim etkinliklerini her gün düzenli dersler vererek gerçekleştirirken, okul psikolojik danışmanları genellikle grupla psikolojik danışma, psikoeğitim veya bireysel psikolojik danışma gibi daha az karmaşık teknolojiler gerektiren iş etkinliklerini gerçekleştirmişlerdir (Zalaquet, 2005). Ayrıca okul psikolojik danışmanları görev tanımları doğrultusunda bireylere kaygı, COVID-19 kaygısı gibi konularda destek olmaktadır. Okul psikolojik danışmanlarının üniversite eğitimlerinin ruh sağlığı sorunları ve psikolojik danışma süreçlerini içermesi nedeniyle COVID-19 kaygısıyla başa çıkmaları daha kolay olabilir (Knight, 2015). Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. COVID -19 pandemisi kapanmalar, yeni varyantların ortaya çıkması ve vaka sayısı açısından dinamik bir süreç olmasına rağmen, bu çalışma kapsamında pandeminin ilk altı ayında veri toplanmıştır. Diğer bir sınırlılık ise öğretmenlerin ve psikolojik danışmanların çalışma saatleri, koşulları, branşları gibi değişkenlerin dikkate alınmamış olmasıdır. Ayrıca iller, ilçeler, köyler gibi katılımcıların yaşadığı ve çalıştığı yerler de araştırmaya değişken olarak dahil edilmemiştir.

Öneriler: Bu çalışmanın sonuçları göz önüne alındığında öğretmen ve okul psikolojik danışmanlarının teknostres seviyelerini tespit etmek ve bu konuda müdahalelerde bulunulması için daha fazla araştırma yapılabilir. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla Covid-19 anksiyetesi, teknostres ve örgütsel sinizm yaşamalarını önlemek için okullarda müdahale programları geliştirilip uygulanabilir.